

Motion till riksdagen

1988/89:Sf347

av Charlotte Cederschiöld m. fl.

(m, s, fp, c, vpk, mp)

Sjukpenningsskydd under tid för rätt till föräldraledighet

Rätt till ledighet från anställning för vård av barn under ett och ett halvt år infördes fr o m år 1979. Rätten till ledighet var därigenom inte längre beroende av om arbetstagaren under samma tid uppbar föräldrapenning.

Riksförsäkringsverket utfärdade i mars 1980 en kungörelse (RFFS 1980:3) om sjukpenninggrundande inkomst i samband med föräldraledighet. Kungörelsen ersatte ett tidigare cirkulär, enligt vilket motsvarande tid utgjorde ett år, ett resultat av avgöranden i dåvarande försäkringsdomstolen.

Kungörelsen upphävdes fr o m år 1986 då riksdagen under våren 1985 godtog ett förslag till förändringar inom bl a föräldraförsäkringen (prop 1984/85:78), varigenom tiden för sjukpenningsskyddet kom att lagregleras i 3 kap 5 § lagen om allmän försäkring. Bestämmelsen innebar att den sjukpenninggrundande inkomsten inte fick sänkas under tid då den försäkrade var helt eller delvis ledig från förvärvsarbete för vård av barn och barnet inte fyllt *ett* år.

Den nuvarande lagstiftningen innebär följaktligen att den man eller kvinna som själv tar hand om sitt barn under hela den lagstadgade tiden, 18 månader, inte skall ådraga sig någon långvarig sjukdom, under de sista 6 månaderna av föräldraledigheten. Det omöjliggör återgång i förvärvsarbete med åtföljande sjukpenningsskydd.

Skulle detta ändå inträffa innebär det att sjukförsäkringsskyddet som grundar sig på förvärvsinkomsten inte gäller. Den förälder som är "barnledig" mer än ett år tar i detta avseende en betydande ekonomisk risk.

En återgång till den tidigare regeln med bevarat sjukpenningsskydd under den tid den försäkrade enligt lag är berättigad till hel ledighet från sitt arbete i samband med barnsbörd förefaller rimligt.

Nuvarande lagstiftning kan knappast bidra till ett ökat intresse från männens sida att ta större ansvar för barnens första år när vårdnadshavaren riskerar en del av sin ekonomiska trygghet vid eventuell sjukdom. Detta är olyckligt eftersom de första åren har en grundläggande och ofta avgörande betydelse för föräldrakontaktens utveckling.

Särskilt viktigt ter det sig, då man kan notera, att det inte talas om att man strävar efter att barntillsyn skall finnas att tillgå innan barnet fyllt ett och ett halvt år. Tvärtom hänvisar kommunerna barnomsorgssökande föräldrar

att utnyttja sin rätt till 18 månaders föräldraledighet när de inte kan erbjuda plats inom önskad tid.

Frågan kommer att få allt högre aktualitet när bristerna i barnomsorgen blir alltmer påtagliga. Om denna lagreglering kvarstår måste strävan bli att uppmana föräldrar att söka barnomsorgsplatser innan barnet fyllt 1 år. Kommunerna och andra vårdgivare måste då ha möjlighet att erbjuda en fullgod omsorg. Om detta inte kan åstadkommas har lagregleringen en snedvridande effekt på trygghetsförhållandena i en familj till förmån för den som inte tar vårdnad om barnen och till nackdel för den vårdande föräldern, oftast kvinnan.

För att familjer inte skall drabbas av obehagliga överraskningar bör blivande och nyblivna föräldrar informeras om gällande lagstiftning. En ung familj med små barn som drabbas av att den vårdande föräldern får t ex cancer kan tyckas ha tillräckliga bekymmer utan att därtill ekonomiskt drabbas av oväntade inkonsekvenser i det offentliga försäkringssystemet. Om föräldrar känner till denna konsekvens kan de möjligen gardera sig via privat sjukförsäkring, om de har råd....

Förslag föreligger nu om att föräldrapenningen skall byggas ut. För det fall riksdagen skulle bifalla förslaget vore det lämpligt att i detta sammanhang genomföra här föreslagen ändring som då skulle kunna följa föräldraförsäkringen.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär sådan ändring av 3 kap 5 §
Lagen om allmän försäkring som innebär återgång till den tidigare
regeln om sjukpenningsskydd under den tid den försäkrade enligt lag
är berättigad till hel föräldraledighet.

Stockholm den 25 januari 1989

Charlotte Cederschiöld (m)

Ines Uusman (s)

Stina Eliasson (c)

Lars De Geer (fp)

Jill Lindgren (mp)

Margó Ingvardsson (vpk)